

Beantwoording vragen n.a.v. technisch beraad 12 oktober 2023: Beleidsbegroting 2024-2027 (zaaknummer 3641629) en Belastingverordeningen en tarieven 2024 (zaaknummer 3639451)

Onderwerpen/vragen:	Antwoorden:																														
<u>Pagina 90: 6.71C Dagbesteding Wmo (€ 256.000 nadeel)</u> Wat zijn de specifieke bedragen van de verschillende verklaringen in de toelichting?	Het nadeel in 2024 ten opzichte van 2023 bestaat voor € 183.000 uit prijsindexatie en voor € 73.000 uit de verwachte volume ontwikkeling binnen de Wmo. Meerjarig zien we een voordeel van € 563.000 door uitvoeren van het beleid en de inzet van voorliggende voorzieningen. Zie hiervoor ook de Zomernota, 23-FP-11.																														
<u>Pagina 90/91: 6.72A t/m 6.74C en 6.82A en B Jeugdhulp (€ 2.848.000 nadeel)</u> Wat zijn de specifieke bedragen van de verschillende verklaringen in de toelichting (bullets)?	Specificatie per onderdeel is: <table> <tr> <td>- Begeleiding</td><td>+ € 260.000</td></tr> <tr> <td>- Behandeling en beschikbaarheidsvoorzieningen</td><td>- € 1.712.000</td></tr> <tr> <td>- Dagbesteding</td><td>+ € 44.000</td></tr> <tr> <td>- Diagnostiek</td><td>- € 19.000</td></tr> <tr> <td>- Wonen en verblijf: Gezinsgericht</td><td>- € 566.000</td></tr> <tr> <td>- Wonen en verblijf: Gesloten plaatsing</td><td>- € 411.000</td></tr> <tr> <td>- Landelijk transitiearrangement</td><td>+ € 805.000</td></tr> <tr> <td>- Jeugdbescherming en reclassering</td><td>- € 479.000</td></tr> <tr> <td>- Uitkomst onderzoek reële tarieven</td><td>- € 770.000</td></tr> <tr> <td>Totaal</td><td>- € 2.848.000</td></tr> </table>	- Begeleiding	+ € 260.000	- Behandeling en beschikbaarheidsvoorzieningen	- € 1.712.000	- Dagbesteding	+ € 44.000	- Diagnostiek	- € 19.000	- Wonen en verblijf: Gezinsgericht	- € 566.000	- Wonen en verblijf: Gesloten plaatsing	- € 411.000	- Landelijk transitiearrangement	+ € 805.000	- Jeugdbescherming en reclassering	- € 479.000	- Uitkomst onderzoek reële tarieven	- € 770.000	Totaal	- € 2.848.000										
- Begeleiding	+ € 260.000																														
- Behandeling en beschikbaarheidsvoorzieningen	- € 1.712.000																														
- Dagbesteding	+ € 44.000																														
- Diagnostiek	- € 19.000																														
- Wonen en verblijf: Gezinsgericht	- € 566.000																														
- Wonen en verblijf: Gesloten plaatsing	- € 411.000																														
- Landelijk transitiearrangement	+ € 805.000																														
- Jeugdbescherming en reclassering	- € 479.000																														
- Uitkomst onderzoek reële tarieven	- € 770.000																														
Totaal	- € 2.848.000																														
<u>Pagina 122/123: 0.4 Ondersteuning organisatie (€ 3.257.000 nadeel)</u> Wat zijn de specifieke bedragen van de verschillende verklaringen in de toelichting? Wat is het bedrag dat gemoeid is met indexering? Is de € 800.000 een last?	Specificatie per onderdeel is (* € 1.000): <table> <tr> <td>24-NB-9.2 Dienstverlening</td><td>- 294</td></tr> <tr> <td>24-NB-9.3 Participatie</td><td>- 115</td></tr> <tr> <td>24-NB-9.7 Data-gedreven sturen</td><td>- 348</td></tr> <tr> <td>24-NB-9.8 Recruitement</td><td>- 272</td></tr> <tr> <td>24-NB-9.9 Projectcontrol</td><td>- 242</td></tr> <tr> <td>Invoer office 365</td><td>- 187</td></tr> <tr> <td>Wet Open Overheid structureel</td><td>- 150</td></tr> <tr> <td>Wet Open Overheid structureel incidenteel</td><td>- 215</td></tr> <tr> <td>Budget overhead a.g.v. uitbreiding formatie ¹⁾</td><td>- 800</td></tr> <tr> <td>Toename kapitaallasten</td><td>- 820</td></tr> <tr> <td>Salarisstijging CAO</td><td>- 636</td></tr> <tr> <td>Prijsindexatie 2024</td><td>- 118</td></tr> <tr> <td>Gas</td><td>- 220</td></tr> <tr> <td>Hogere inkomsten I&IT</td><td>1.161</td></tr> <tr> <td></td><td>- 3.257</td></tr> </table> ¹⁾ Het budget overhead is bedoeld om de bedrijfsvoering te laten meegroeien met de organisatie. Het gaat hier dus om een kostencomponent.	24-NB-9.2 Dienstverlening	- 294	24-NB-9.3 Participatie	- 115	24-NB-9.7 Data-gedreven sturen	- 348	24-NB-9.8 Recruitement	- 272	24-NB-9.9 Projectcontrol	- 242	Invoer office 365	- 187	Wet Open Overheid structureel	- 150	Wet Open Overheid structureel incidenteel	- 215	Budget overhead a.g.v. uitbreiding formatie ¹⁾	- 800	Toename kapitaallasten	- 820	Salarisstijging CAO	- 636	Prijsindexatie 2024	- 118	Gas	- 220	Hogere inkomsten I&IT	1.161		- 3.257
24-NB-9.2 Dienstverlening	- 294																														
24-NB-9.3 Participatie	- 115																														
24-NB-9.7 Data-gedreven sturen	- 348																														
24-NB-9.8 Recruitement	- 272																														
24-NB-9.9 Projectcontrol	- 242																														
Invoer office 365	- 187																														
Wet Open Overheid structureel	- 150																														
Wet Open Overheid structureel incidenteel	- 215																														
Budget overhead a.g.v. uitbreiding formatie ¹⁾	- 800																														
Toename kapitaallasten	- 820																														
Salarisstijging CAO	- 636																														
Prijsindexatie 2024	- 118																														
Gas	- 220																														
Hogere inkomsten I&IT	1.161																														
	- 3.257																														

Beantwoording vragen n.a.v. technisch beraad 12 oktober 2023: Beleidsbegroting 2024-2027 (zaaknummer 3641629) en Belastingverordeningen en tarieven 2024 (zaaknummer 3639451)

<u>Pagina 147: Grafiek 5. Gemeentelijke belastingcapaciteit</u> Waarom stijgt het percentage van 86% rekening 2022 naar 92% in 2027? Graag nadere duiding per jaar.	Hierna vindt u zowel de waarden van onze belastingtarieven, opgeteld tot de woonlasten voor Hengelo in de jaren 2022 t/m 2027. Daaronder ziet u de ontwikkeling van het Nederlandse gemiddelde. In 2024 zijn de OZB lasten verhoogd met 8,9% (inflatiecorrectie) ten opzichte van 2023. Het tarief voor de afvalstoffenheffing blijft nagenoeg gelijk in 2024. Voor 2023 e.v. is voor Hengelo alleen een jaarlijkse stijging van de rioolheffing van 2% als groei van de lasten (niet inflatie) meegenomen, omdat deze onderdeel uitmaakte van GRP (PWR was nog niet vastgesteld, inmiddels wel). De overige heffingen zijn gelijk gehouden. deze onderdeel uitmaakte van GRP (PWR was nog niet vastgesteld, inmiddels wel). De overige heffingen zijn gelijk gehouden. Voor de meerjarenramingen 2025-2027 hanteren we in de begroting constante lonen en prijzen (vandaar de Hengelose woonlasten in de meerjarenramingen zonder inflatie). Coelo (de publicerende instelling) publiceert alleen de woonlasten voor het huidige jaar, dus 2023. Dit betekent, dat we altijd onze woonlasten vergelijken met het Nederlands gemiddelde van een jaar eerder. <table><tr><th colspan="2">5. Gemeentelijke belastingcapaciteit</th><th>Realisatie</th><th colspan="5">Begroting</th></tr><tr><th colspan="2"></th><th>2022</th><th>2023</th><th>2024</th><th>2025</th><th>2026</th><th>2027</th></tr><tr><td>A. OZB-lasten voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde</td><td>+</td><td>305</td><td>320</td><td>348</td><td>348</td><td>348</td><td>348</td></tr><tr><td>B. Rioolheffing voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde</td><td>+</td><td>253</td><td>258</td><td>263</td><td>268</td><td>274</td><td>279</td></tr><tr><td>C. Afvalstoffenheffing voor een gezin</td><td>+</td><td>222</td><td>237</td><td>237</td><td>237</td><td>237</td><td>237</td></tr><tr><td>D. Eventuele heffingskorting voor een gezin</td><td>-</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td></tr><tr><td colspan="2">Totale woonlasten voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde</td><td>780</td><td>815</td><td>848</td><td>853</td><td>859</td><td>864</td></tr><tr><td>E. Woonlasten landelijke gemiddelde voor gezin in t-1</td><td>/</td><td>904</td><td>944</td><td>944</td><td>944</td><td>944</td><td>944</td></tr><tr><td colspan="2">Woonlasten t.o.v. landelijke gemiddelde jaar er voor</td><td>86,3%</td><td>86,3%</td><td>89,8%</td><td>90,4%</td><td>90,9%</td><td>91,5%</td></tr></table>	5. Gemeentelijke belastingcapaciteit		Realisatie	Begroting							2022	2023	2024	2025	2026	2027	A. OZB-lasten voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde	+	305	320	348	348	348	348	B. Rioolheffing voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde	+	253	258	263	268	274	279	C. Afvalstoffenheffing voor een gezin	+	222	237	237	237	237	237	D. Eventuele heffingskorting voor een gezin	-	0	0	0	0	0	0	Totale woonlasten voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde		780	815	848	853	859	864	E. Woonlasten landelijke gemiddelde voor gezin in t-1	/	904	944	944	944	944	944	Woonlasten t.o.v. landelijke gemiddelde jaar er voor		86,3%	86,3%	89,8%	90,4%	90,9%	91,5%
5. Gemeentelijke belastingcapaciteit		Realisatie	Begroting																																																																						
		2022	2023	2024	2025	2026	2027																																																																		
A. OZB-lasten voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde	+	305	320	348	348	348	348																																																																		
B. Rioolheffing voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde	+	253	258	263	268	274	279																																																																		
C. Afvalstoffenheffing voor een gezin	+	222	237	237	237	237	237																																																																		
D. Eventuele heffingskorting voor een gezin	-	0	0	0	0	0	0																																																																		
Totale woonlasten voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde		780	815	848	853	859	864																																																																		
E. Woonlasten landelijke gemiddelde voor gezin in t-1	/	904	944	944	944	944	944																																																																		
Woonlasten t.o.v. landelijke gemiddelde jaar er voor		86,3%	86,3%	89,8%	90,4%	90,9%	91,5%																																																																		
<u>Pagina 158: Risico's grondprijsdaling</u> Op dit moment gaan we in de begroting er vanuit dat de risico's op een grondprijsdaling zijn toegenomen. Hoe groot is het risico op grondprijsdaling?	We schatten in dat het risico op prijsdaling zich voordoet op 25%. Een inschatting van en risico van 50% of hoger wordt niet meer als een risico gezien. Dan wordt (in dit geval) de grondprijsdaling verwerkt in de begroting. Het is duidelijk dat er veel onzekerheid in de markt is. We gaan daarom bij het bepalen van de grondprijzen extern weer de prijzen laten taxeren.																																																																								
<u>Pagina 158: Sociale huisvesting</u> Hoeveel zit er in het potje sociale huisvesting?	Er staat op pagina 158 geen tekst over het potje sociale huisvesting. Aangenomen wordt dat er bedoeld wordt op de raadsbrief van 5 januari 2022 met zaaknummer 3343720 (en de consultatie van de Raad op 26 januari). Daarin geeft het college aan dat het voornemens is om jaarlijks bij de herzieningen van de grondexploitaties suggesties te doen voor het oormerken van het ontvangen voordeel veroorzaakt door de enorme prijsstijging. Omdat de voordelen bij de herzieningen van 2023 nog niet waren gerealiseerd, zijn er geen voorstellen gedaan. Daarnaast merken we bij het opstellen van de begroting dat het risico op een grondprijsdaling toeneemt.																																																																								

Beantwoording vragen n.a.v. technisch beraad 12 oktober 2023: Beleidsbegroting 2024-2027 (zaaknummer 3641629) en Belastingverordeningen en tarieven 2024 (zaaknummer 3639451)

<u>Pagina 213: Reserve dekking kapitaallasten</u> Voor welke investeringen is deze reserve ingezet?	Het gaat om de volgende investeringen: • F35 Hengelo-Borne • F35 uitvoeringskrediet oversteekplaats Kuiperdijk • Uitvoeringskrediet F35 en Veldbeek Watertorenlaan-Parallelweg • Uitvoeringskrediet Enschedesestraat • Uitvoeringskrediet Kuipersdijk • Herinrichting Bataafse Kamp • Voorbereiding en uitvoeringskrediet Deurningerstraat fase 2 • Herinrichting Lansinkesweg/Industriestraat (HvZ) • HVV Tubantia kunst- en natuurgrasvelden • Nieuwbouw stadkantoor (verplichte afschrijving uren projectleider) • Twentse Ros fietscrossbaan • Aanpalende infra Laan Zuid
<u>Pagina 213: Voorbeeld reserve dekking kapitaallasten</u> Graag een voorbeeld hoe deze reserve werkt	<u>Voorbeeld:</u> Stel investering € 10 miljoen in een nieuw schoolgebouw. Hiervoor is de gemeente <u>niet</u> onderhoudsverantwoordelijk. Dit begint dan met een eenmalige storting van € 10 miljoen uit bijvoorbeeld de algemene reserve in de reserve dekking kapitaallasten. De afschrijvingstermijn voor nieuwbouw scholen is op basis van de nota investerings- en activeringsbeleid bepaald op 60 jaar (conform rijksvergoeding in het gemeentefonds). Dit betekent dat 60 jaar lang het afschrijvingsbedrag van € 166.667 uit de reserve dekking kapitaallasten wordt gedekt. Na 60 jaar zijn er geen dekkingsmiddelen meer voorhanden en komt dit ten laste van het begrotingssaldo. <u>Vastgesteld beleid:</u> <i>Zie bijlage 1:</i> Hoe om te gaan met nieuwe investeringsaanvragen op basis van de vastgestelde nota Investerings- en activeringsbeleid (19 april 2023).
<u>Pagina 216: Reserve vluchtelingen</u> Zijn er al middelen ingezet voor Jeugdzorg/Wmo uit deze reserve?	Vooralsnog kunnen wij de meerkosten Jeugd en WMO dekken uit de reguliere exploitatiebegroting 2023 Vluchtelingen. Deze wordt betaald uit de ontvangen rijksvergoeding. Naar verwachting hebben wij voor 2023 geen aanvullend budget/dekking nodig uit de reserve vluchtelingen.
<u>Pagina 217: Voorziening samenwerking schoolbesturen Primair Onderwijs</u> Waarom zit er nog € 814.000 in de voorziening en waarvoor is dit nodig?	Symbio heeft eind 2019 een vierjarig plan opgesteld om de middelen tot 2025 te benutten. Hierna zijn alle verplichtingen afgedaan die voor rekening van de gemeente komen en zal de voorziening opgeheven worden. Dan zijn alle middelen ingezet conform plan. Medio 2025 dient Symbio hierover verantwoording af te leggen. Dit zal dan ook een besluitpunt zijn in de gemeentelijke Jaarstukken 2025.

Beantwoording vragen n.a.v. technisch beraad 12 oktober 2023: Beleidsbegroting 2024-2027 (zaaknummer 3641629) en Belastingverordeningen en tarieven 2024 (zaaknummer 3639451)

	Deze specifieke voorziening is gevormd om de continuïteit van onderwijs te garanderen bij de fusie tussen Primato en de toenmalige Dr. Schaepmanstichting, nu gezamenlijk Symbio. Dit vanuit de rol dat de gemeente verantwoordelijk is voor het in stand houden van openbaar onderwijs in de gemeente. Hierop heeft de raad dan ook een besluit genomen eind 2019 over de inzet van de middelen om deze fusie mogelijk te maken van de 'oud Primato scholen'.
<u>Pagina 222: 8.3 Emu-saldo</u> Waarom wijkt het (positieve) bedrag in 2025 (43.581) zo af in vergelijking met de andere jaren?	<i>Presentatiefout leidt tot de gestelde vraag</i> In de analyse van de onderliggende getallen van het emu-saldo is gebleken, dat deze het gevolg is van een presentatiefout in het overzicht Voorzieningen in bijlage 8.1.3 op blz. 217 van de Beleidsbegroting. Als we overgaan tot het vermelden van de bedragen in de juiste kolommen zou de vraag niet meer gesteld zijn, omdat het grote overschot emu-saldo in 2025 er dan niet meer is. Het is een presentatiefout in de aanvullende overzichten en het heeft geen effect op het begrotingssaldo 2024-2027. <i>Aard van de foutieve verwerking</i> Op regel 512-Voorziening complexen derden was in 2025 het getal 17.596 (€ 17,6 miljoen) opgenomen als vermeerdering, terwijl dit een vermindering had moeten zijn. Dit betreft het opheffen van de voorziening van het complex Veldkamp, dat in 2025 afgerekend wordt met de gemeente Borne. Na afwikkeling kan de voorziening vrij vallen. Deze mutatie is door verrekening van de betaling aan Borne met de Voorziening complexen derden en de Reserve grondexploitaties budgettair neutraal voor de exploitatie. <i>Herstel</i> Het bedrag 17.596 wordt weggehaald in de kolom vermeerdering en opgenomen in de kolom vermindering, waarna de tellingen in de rij voor ultimo 2025, 2026 en 2027 eveneens worden aangepast. De totalen per kolom wijzigen mee. <i>Doorwerkingsfout</i> Een aantal overzichten hebben o.a. de voorzieningenmutaties als basis. Dit geldt voor: - het overzicht Emu-saldo (bijlage 8.3 op blz. 222); - de geprognoseerde balans (paragraaf 6.2.6 op blz. 150) - de kengetallen netto schuldquote, gecorrigeerde netto schuldquote en solvabiliteit (paragraaf 6.2.5 op blz. 147). <i>Hoe gaan we herstellen</i> De hiervoor genoemde pagina's worden vervangen door dezelfde overzichten met juiste getallen. Ten behoeve van de besluitvorming wordt een erratum aangeboden met deze aanpassingen. Het erratum wordt al aan de gemeenteraad beschikbaar gesteld voor de politieke markt op 17 oktober.

Beantwoording vragen n.a.v. technisch beraad 12 oktober 2023: Beleidsbegroting 2024-2027 (zaaknummer 3641629) en Belastingverordeningen en tarieven 2024 (zaaknummer 3639451)

	Er zal een nieuwe (herziene) versie van de Beleidsbegroting aan de gemeenteraad worden aangeboden waarin de aanpassingen zoals in bijlage 2 zijn verwerkt (vervanging van de foutieve pagina's door de pagina's van het erratum). <i>Bijlage 2 : Erratum Beleidsbegroting 2024-2027</i>
<u>Pagina 246: Apparaatskosten (kosten per inwoner)</u> Behoorlijke stijging van apparaatskosten naar € 932,37 in de begroting 2024. Wat is hiervoor de verklaring/onderbouwing?	De belangrijkste kostencomponent van de apparaatskosten betreffen de personeelslasten. In de begroting 2024 belopen de personeelslasten € 71 miljoen terwijl er in de begroting van 2023 sprake was van een personeelsbegroting van € 60 miljoen (voor de aanpassing als gevolg van de CAO). Wanneer deze uitzetting van € 11 miljoen wordt gerelateerd aan 82.384 inwoners dan levert dit al een uitzetting op van bijna € 134 per inwoner, los van de overige uitzettingen zoals prijscompensatie van 8,9% over alle overheadkosten (m.n. I & IT, huisvesting).

Beantwoording vragen n.a.v. technisch beraad 12 oktober 2023: Beleidsbegroting 2024-2027 (zaaknummer 3641629) en Belastingverordeningen en tarieven 2024 (zaaknummer 3639451)

Bijlage 1: Paragraaf 7.2 Nieuwe investeringsaanvragen uit Nota investerings- en activeringsbeleid

Bij uitbreidings- en vervangingsinvesteringen wordt uitgegaan van het toepassen van de reguliere lineaire afschrijvings- en rentesystematiek in de exploitatie. Na afloop van de gebruiksduur van het actief vallen de kapitaallasten vrij in de exploitatie en ontstaat er ruimte om een nieuwe vervangingsinvestering met bijbehorende kapitaallasten te ramen.

Alle vaste activa worden voor het bedrag van de investering geactiveerd. Een uitzondering hierop vormt de bijdragen van derden (provincie, rijk, particulier etc.), die in directe relatie staan met het actief (de investering). Deze bijdrage wordt (conform het BBV) in mindering gebracht op het actief, zodat een netto-investering ontstaat. Op deze netto-investering wordt dan afgeschreven. Over de (restant) boekwaarde wordt in werkelijkheid maandelijks de rente ten laste van de exploitatie gebracht.

Voor alle nieuwe en uitbreidingsinvesteringen is de Zomernota jaarlijks het geëigende moment voor de integrale afweging in de gemeenteraad. In geval van nieuwe en uitbreidingsinvesteringen ontkomen we er niet aan ook oog te hebben voor de structurele onderhouds- en/of beheerskosten, die uit een investering voortvloeien, ook al wordt de investering zelf volledig gefinancierd uit middelen van derden (rijks- en provinciale subsidies e.d.). Dit betekent dat we bij elk nieuw project alle structurele kosten direct helder in beeld brengen, zodat het college en uiteindelijk de gemeenteraad de juiste afweging kan maken bij een investeringsaanvraag.

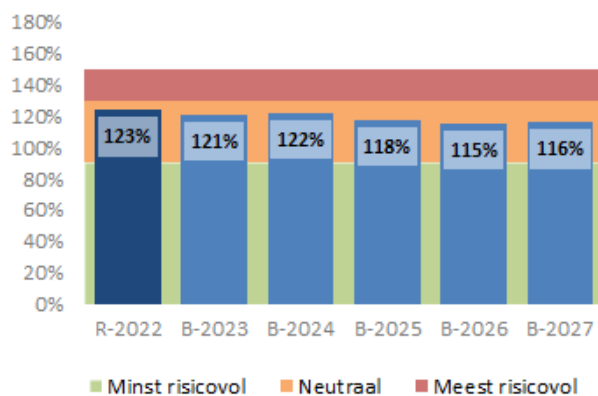
Reserve dekking kapitaallasten

Door de wijziging van de BBV-systematiek met ingang van 2017 is het niet meer toegestaan om vanuit reserves rechtstreeks een bijdrage te doen om het investeringsbedrag te verlagen, om vervolgens dit nettobedrag (investering +/- reserve) af te schrijven. Met ingang van 2017 moet de volledige investering worden geactiveerd voor investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut. Voor de oude 'probleemgevallen' in deze overgangsfase zijn toen de eerder gereserveerde middelen uit andere reserves gestort in de reserve dekking kapitaallasten. De jaarlijkse afschrijvings- en/of rentelasten van deze specifieke investeringen worden dan jaarlijks gedekt uit de reserve dekking kapitaallasten. Door deze constructie vallen op termijn geen middelen in de begroting vrij (afschrijving en rente zijn lasten waar een reserveonttrekking tegenover staat als bate), als de afschrijvingsduur is afgelopen. Er is dan geen vrijvallende ruimte in de begroting om nieuwe vervangingsinvesteringen (of eventueel levensduur verlengende investeringen) te dekken. Vanuit het oogpunt van gedegen financieel beleid gaat voor alle nieuwe en uitbreidingsinvesteringen de voorkeur uit naar het toepassen van de reguliere lineaire afschrijvings- en rentesystematiek ten laste van de exploitatie. Na afloop van de gebruiksduur van het actief vallen de kapitaallasten vrij in de exploitatie en ontstaat er ruimte om een nieuwe vervangingsinvestering met bijbehorende kapitaallasten te ramen.

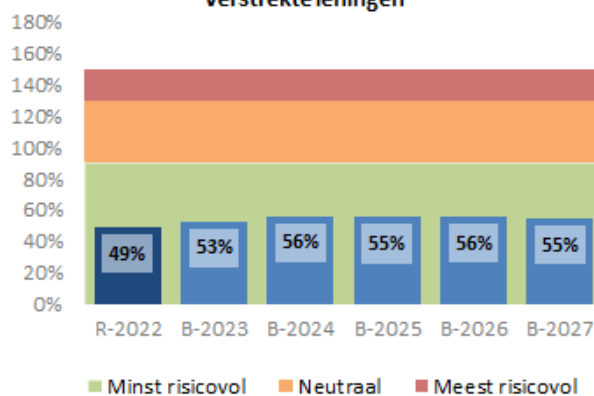
Bijlage 2 - Erratum Beleidsbegroting 2024-2027

6.2.5 Kengetallen

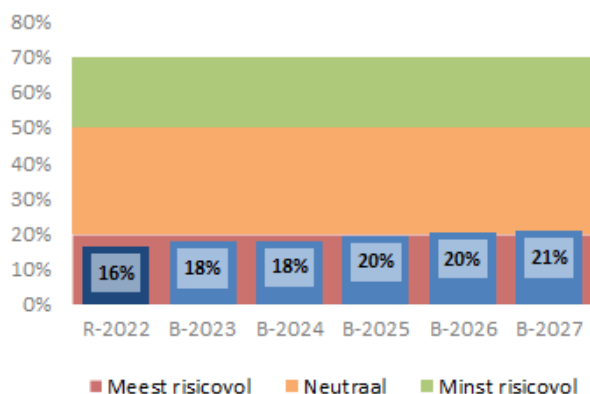
1a. Netto schuldquote

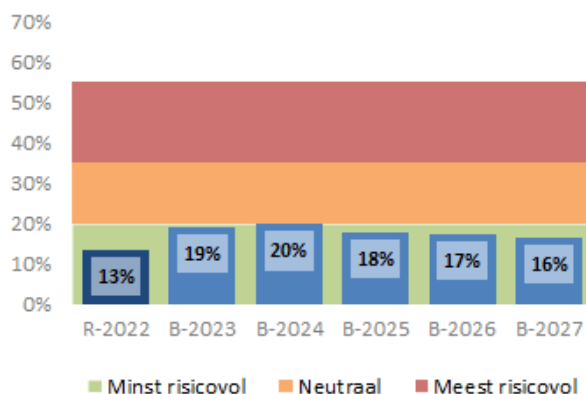
1b. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

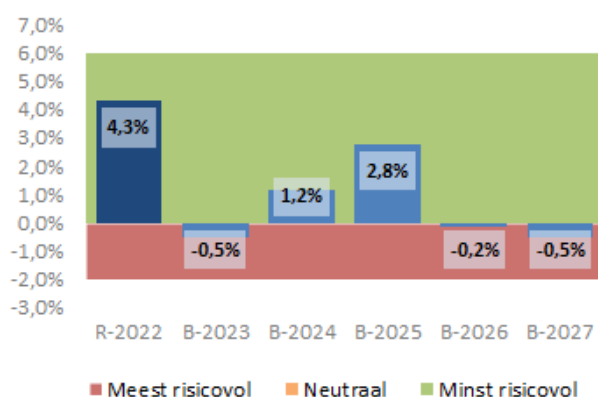
2. Solvabiliteitsratio

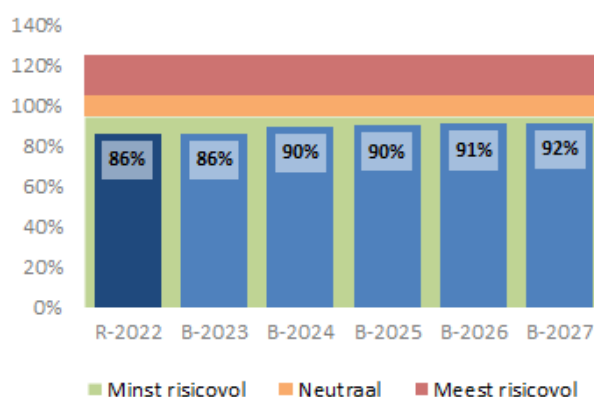
3. Grondexploitatie

4. Structurele exploitatieruimte

5. Gemeentelijke belastingcapaciteit

Geprognosticeerde balans

Prognose meerjarenbalans	Realisatie 2022	gewijzigde Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Activa						
Vaste activa						
Immateriële vaste activa	2.529	2.529	2.529	2.529	2.529	2.529
Materiële vaste activa	282.183	287.222	288.282	284.814	280.746	275.924
Financiële vaste activa	269.578	254.807	238.566	237.010	215.450	213.937
Totaal vaste activa	554.290	544.558	529.377	524.353	498.725	492.390
Vlottende activa						
Voorraden	51.931	75.044	75.547	70.787	65.912	60.844
Uitzettingen	105.546	73.287	46.334	31.972	31.672	31.772
Liquide middelen	665	8.087	7.570	4.890	0	0
Overlopende activa	36.305	36.405	36.605	36.805	36.905	36.905
Totaal vlottende activa	194.447	192.823	166.056	144.454	134.489	129.521
Totaal activa	748.737	737.381	695.433	668.807	633.214	621.911
Passiva						
Vaste passiva						
Reserves (ex. begrotingsresultaat)	104.660	130.786	125.567	129.515	129.363	131.541
Resultaat boekjaar	17.256	-13	471	1.019	-1.399	-2.942
Voorzieningen	37.290	36.751	35.906	18.660	19.096	20.124
Vaste schuld	526.272	502.249	466.593	452.146	404.207	387.455
Totaal vaste passiva	685.478	669.773	628.537	601.340	551.267	536.178
Vlottende passiva						
Vlottende schuld	16.256	20.605	19.893	20.464	34.944	38.730
Overlopende passiva	47.003	47.003	47.003	47.003	47.003	47.003
Totaal vlottende passiva	63.259	67.608	66.896	67.467	81.947	85.733
Totaal passiva	748.737	737.381	695.433	668.807	633.214	621.911

Toelichting geprognosticeerde balans

Deze balans is het resultaat van de Jaarstukken 2022 met daarbij de verwachtingen van de gewijzigde begroting 2023 en deze begroting 2024-2027. De financieringsbehoefte uit zich in de vlottende schuld. Met de huidige prognoses van toekomstige resultaten, ontwikkeling van grondexploitaties, komende investeringen en aflossingsafspraken over geleend geld verwachten we geen grote financieringsbehoefte te moeten invullen.

We hebben onder de post Uitzettingen het saldo bij de staat (schatkistbankieren) opgenomen. Dit saldo zal eerst worden ingezet om de financieringsbehoefte in te vullen.

8.1.3 Mutaties in de voorzieningen

Nr	Voorzieningen	31-12-2023	vermeer-dering	vermin-dering	31-12-2024	vermeer-deringen	vermin-dering	31-12-2025	vermeer-dering	vermin-dering	31-12-2026	vermeer-dering	vermin-dering	31-12-2027
503	Voorziening pensioen wethouders	7.050	387	272	7.165	387	272	7.280	387	272	7.395	387	272	7.510
509	Voorziening Spaarverlof													
512	Voorziening Complexen derden	17.360	237	-	17.597	-	17.597	-	-	-	-	-	-	-
522	Voorziening wachtgeld Muziekschool reorganisatie	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
536	Voorziening Samenwerking schoolbesturen Primair Onderwijs	814	-	-	814	-	-	814	-	-	814	-	-	814
	Verplichtingen en risico's	25.224	624	272	25.576	387	17.869	8.094	387	272	8.209	387	272	8.324
533	Voorziening onderhoud vastgoed	2.768	1.371	2.105	2.034	1.371	1.030	2.375	1.371	996	2.750	1.371	645	3.476
537	Voorziening onderhoud haven	547	51	128	470	51	78	443	51	103	391	51	85	357
	Onderhoudsregalisatie	3.315	1.422	2.233	2.504	1.422	1.108	2.818	1.422	1.099	3.141	1.422	730	3.833
508	Voorziening Riolering	4.379	2.042	2.300	4.121	2.372	2.400	4.093	2.629	2.500	4.222	2.906	2.600	4.528
510	Voorziening gebiedsgericht grondwaterbeleid	1.754	-	-	1.754	-	-	1.754	-	-	1.754	-	-	1.754
511	Voorziening afval	2.079	-	128	1.951	-	78	1.873	-	103	1.770	-	85	1.685
	Derden beklemende middelen	8.212	2.042	2.428	7.826	2.372	2.478	7.720	2.629	2.603	7.746	2.906	2.685	7.967
	Totaal voorzieningen	36.751	4.088	4.933	35.906	4.181	21.455	18.632	4.438	3.974	19.096	4.715	3.687	20.124

8.3 EMU-saldo

Het Rijk en de decentrale overheden hebben ook voor 2023 afgesproken een macro EMU-norm van -0,4% van het bruto binnenlands product per jaar te hanteren. Dit betekent, dat de lokale overheden samen in hun uitgaven de inkomsten met niet meer dan 0,4% mogen overschrijden. Het aandeel voor gemeenten hierin is 0,27%.

De basis voor het maken van afspraken over de balans tussen inkomsten en uitgaven ligt in de afspraken die in de Europese Unie zijn gemaakt. Deze zijn gericht op het voorkomen van een te grote staatsschuld. Al in 1997 is in het "Stabiliteits- en Groeipact" afgesproken dat begrotingen van overheden in evenwicht moeten zijn en dat in de groei daar naartoe het begrotingstekort maximaal 3% van het bruto binnenlands product mag bedragen.

Er liggen geen sancties onder deze afspraken. We worden niet beoordeeld op de balans in enig jaar, maar wel op de bijdrage aan het voorkomen van een overheidstekort op langere termijn. Kortom: we mogen niet jaar op jaar veel meer uitgeven, dan we binnen krijgen.

Het verloop van het EMU-saldo is als volgt:

		2023	2024	2025	2026	2027
1.	Mutaties financiële activa					
1a.	(+) Financiële vaste activa	-14.771	-16.241	-1.556	-21.560	-1.513
1b.	(+) Uitzettingen	-32.259	-26.953	-14.362	-300	100
1c.	(+) Liquide middelen	7.422	-517	-2.708	-4.862	-
1d.	(+) Overlopende activa	100	200	200	100	-
2.	Mutaties financiële passiva					
2a.	(-) Vaste schuld	-24.023	-35.656	-14.447	-47.939	-16.752
2b.	(-) Vlottende schuld	4.349	-712	100	13.462	5.185
2c.	(-) Overlopende passiva	-	-	-	-	-
3.	Verwachte boekwinst					
3a.	(-) Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en (im)materiële vaste activa	-	-	-	-	-
	Berekend EMU-saldo	-19.834	-7.143	-4.079	7.855	10.154
EMU Saldo referentiewaarde		2023	2024	2025	2026	2027
EMU-saldo volgens berekening		-19.834	-7.143	-4.079	7.855	10.154
EMU-SALDO referentiewaarde		-12.938	-12.938	-12.938	-12.938	-12.938
EMU-saldo blijft onder referentiewaarde		-6.896	5.795	8.859	20.793	23.092

Het overzicht laat zien, dat we alleen in 2023 (voorafgaand aan de budgetcyclus 2024-2027) een negatief emu-saldo moeten laten zien. We blijven binnen de referentiewaarde in de daaropvolgende jaarschijven.

Hierbij moet in acht worden genomen, dat we geen bedragen hebben opgenomen voor investeringen, die nog niet zijn goedgekeurd. Er zullen besluiten volgen in de komende 4 jaren, die leiden tot investeringen en uitgaven die het beeld weer wijzigen.